

Stemmeaftale om opfølgning på socialtilsynsreformen

Regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Liberal Alliance, Alternativet, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti har den 27. juni 2016 indgået stemmeaftale om opfølgning på socialtilsynsreformen.

Aftalen er et tillæg til Aftale om Et Nyt Socialtilsyn af 25. oktober 2012. Af Aftale om Et Nyt Socialtilsyn fremgår, at der skulle foretages en opfølgning i forligskredsen efter to år. Med opfølgningen ønskede forligspartierne at sikre, at reformen implementeres i overensstemmelse med partiernes ønske om en højere kvalitet af de sociale døgntilbud. Herudover fremgår det af Aftale om Et Nyt Socialtilsyn, at opfølgningen blandt andet skal følge op på, om formålet med reformen opfyldes med de iværksatte tiltag, eller om der er behov for yderligere tiltag.

Aftaleparterne er enige om, at reformen overordnet set er implementeret i overensstemmelse med ønsket om højere kvalitet af de sociale døgntilbud og et dialogbaseret tilsyn. Partierne er herunder enige om, at de iværksatte tiltag er hensigtsmæssige i forhold til formålet med reformen, men at opfølgningen har vist, at der er behov for følgende justeringer af regelsættet:

1. Botilbudslignende tilbud, hvor der er indgået en lejekontrakt efter lov om leje, bliver gennem en ændring af socialtilsynsloven omfattet af socialtilsynet, hvis socialtilsynslovens øvrige betingelser er opfyldt. På den måde sikres, at disse botilbudslignende tilbud, der indholdsmæssigt kan sidestilles med tilbud, der allerede i dag er omfattet af socialtilsynet, også bliver omfattet af socialtilsynet.
2. Efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, der har op til og med 8 pladser til anbringelse af børn og unge efter serviceloven, undtages gennem en ændring af socialtilsynsloven og serviceloven fra socialtilsynets godkendelse og driftsorienterede tilsyn. Herudover undtages efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, der har flere end 8 pladser til anbringelse af børn og unge efter serviceloven, fra det økonomiske og organisatoriske socialtilsyn. På den måde sikres, at socialtilsynet ikke overlapper tilsynet på undervisningsområdet.
3. Socialtilsynslovens bestemmelse om tilsyn med fonde ændres, således at tilbud omfattet af socialtilsynet, der er oprettet som fonde, generelt undtages fra lov om erhvervsdrivende fonde og lov om fonde og visse foreninger. Dermed sikres det, at det kun er én myndighed, der fører tilsyn med fondene omfattet af socialtilsynet. Indholdet af socialtilsynets opgave som fondstilsyn præciseres desuden i loven og i socialtilsynsbekendtgørelsen med henblik på at give socialtilsynet redskaber til at føre et effektivt fondstilsyn.

4. Der gennemføres en forenkling og målretning af tilsynet med tilbuddenes økonomi med følgende indhold:

- Lovens økonomiske krav til tilbuddene skal som hidtil være en betingelse for tilbuddets godkendelse.
- Tilsynet med tilbuddenes økonomi reguleres alene i socialtilsynsloven og bekendtgørelsen og tages ud som tema i kvalitetsmodellen. Sammenhængen mellem kvalitetsmodel og økonomisk tilsyn tydeliggøres i socialtilsynsloven, hvor det vil fremgå, at tilbuddets økonomi som hidtil skal vurderes som et led i tilbuddets samlede kvalitet.
- Der stilles fortsat krav om årlig godkendelse af tilbuddenes budgetter, men budgetskemaerne skal forenkles.
- Socialtilsynet skal kunne henholde sig til eventuelle revisionspåtegninger, med mindre der er konkret grund til andet.

Forslaget gennemføres ved en ændring af socialtilsynsloven og ved ændringer af socialtilsynsbekendtgørelsen.

5. Fristen for indsendelse af tilbuddenes budgetter ændres gennem en ændring af socialtilsynsbekendtgørelsen fra den 1. oktober til den 1. november. Herved sikres, at budgetfristen ligger efter fristen for vedtagelse af kommunernes og regionernes samlede budget.

6. Anonymitetskravet i whistleblowerordningen revideres, således at den person, der henvender sig, gennem en ændring af socialtilsynsloven får mulighed for helt eller delvis at ophæve anonymiteten, hvis personen ikke ønsker at være anonym.

7. Det fastsættes i socialtilsynsloven, at klager over socialtilsynenes afgørelser om at fratage et tilbud godkendelsen har opsættende virkning, med mindre socialtilsynet eller Ankestyrelsen vurderer, at særlige forhold, f.eks. fare for beboernes velfærd eller helbred, gør det påkrævet, at afgørelsen iværksættes straks.

8. Socialtilsynslovens bestemmelse om perioden for skærpet tilsyn ændres, således at det gøres muligt at fastsætte en individuel frist for en afgørelse om skærpet tilsyn, der er kortere end tre måneder. Herudover hæves gennem en ændring af socialtilsynsbekendtgørelsen tilsynstaksten for skærpet tilsyn til 10 % af årstaksten pr. måned, således at taksten i højere grad afspejler tilsynenes reelle omkostninger forbundet med det skærpede tilsyn.

9. Det præciseres i socialtilsynsloven, at socialtilsynet kan orientere den visiterende/ anbringende kommune, hvis tilsynet bliver opmærksomt på forhold, der er af betydning for indsatsen for den enkelte borger. Det skal være med til at sikre fokus på de anbringende eller visiterende kommuners forpligtelse til at føre personrettet tilsyn med børn, unge og voksne i døgntilbuddene.

10. Det præciseres i socialtilsynsloven, at Socialstyrelsen som led i sin opgave som auditfunktion, ud over stikprøver og vejledning, kan deltage i tilsynsbesøg og gennemføre auditforløb hos de enkelte socialtilsyn.
11. Det præciseres i socialtilsynsloven, at tilsynene kun kan udstede påbud, når forholdene i det enkelte tilbud giver anledning hertil. Herved sikres, at der kun udstedes påbud, når det er nødvendigt i forhold til tilbuddets kvalitet.

Aftaleparterne er enige om at drøfte, om de modtagne høringssvar skal føre til ændringer eller præciseringer i aftalen.

Det er forudsat, at opfølgningen på socialtilsynsreformen er udgiftsneutral. Den endelige afklaring af opfølgningens økonomiske konsekvenser vil ske i forbindelse med DUT-forhandlingerne af lovforslaget med KL.